

APSTIPRINĀTS
ar Ozolnieku vidusskolas
direktora v.i. E. Borisovas
rīkojumu 12.01.2018. Nr. 1-9/9

Ozolnieku vidusskolas
Karjeras izglītības programma

Programmu izstrādāja:
Pedagogs karjeras konsultants Līga Patupa

Ozolnieki, 2018

Saturs

Ievads	3
Karjeras attīstības atbalsts	5
Karjeras izglītības īstenošana Ozolnieku vidusskolā	8
Ieteicamās tēmas karjeras izglītības īstenošanai sākumskolā	9
1.klase.....	9
2.klase.....	10
3.klase.....	11
4.klase.....	12
Ieteicamās tēmas karjeras izglītības īstenošanai pamatskolā	14
5.klase.....	14
6.klase.....	16
7.klase.....	17
8. klase.....	19
9. klase.....	20
Ieteicamās tēmas karjeras izglītības īstenošanai vidusskolā	23
10. klase.....	23
11. klase.....	24
12. klase.....	26
Pašizpētes testi skolēniem.....	28
Programmas izstrādē izmantotā un pedagogiem ieteicamā literatūra	29

Ievads

Karjeras izglītības programma ir skolas reglamentējošs dokuments, kas nosaka karjeras izglītības darba mērķus un uzdevumus. Programmai ir ieteikuma raksturs, to var izmantot ikviens klases audzinātājs, priekšmetu skolotājs savā darbā ar skolēniem; nepieciešamo stundu skaitu un tematus apguvei pedagogi izvēlas, ņemot vērā skolēnu vajadzības.

Karjeras izglītības mērķis tiek definēts kā organizēts izglītības saturs un izglītības ieguves process, kas sekmē izglītojamā prasmi veikt sevis izpēti, plānot un vadīt savu karjeru, kā arī savlaicīgi apzināt personīgo lēmumu pieņemšanu. Procesa daļa uzsver praktiskas darbības un karjeras iekļaušanu caur visiem apgūstamajiem mācību priekšmetiem, kas skolēniem padara mācīšanos būtiskāku un jēgpilnu. Tāpēc karjeras izglītību realizē klašu audzinātāji, atbalsta personāls un mācību priekšmetu skolotāji, kuri veic izglītošanu un sniedz atbalstu skolēniem, sadarbojoties ar skolēna ģimeni, skolas pedagogiem un valsts un/vai pašvaldības atbildīgajām institūcijām risina ar skolēnu personības veidošanos un attīstību saistītus jautājumus.

Karjeras atbalsta sistēmas plānošanu galvenokārt raksturo procesuālā pieeja, kur karjeras izglītības plānošana tiek saprasta kā mērķu, rezultātu ieguves sasniegšanas veids. No karjeras konsultantu atbildīgo puses – tā ir personīgās pašizpaušmes forma. Ar karjeras plānošanai un vadīšanai nepieciešamo pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi, radīt skolēniem karjeras izvēles pamatu savlaicīgi, lai jaunietis spētu patstāvīgi pieņemt lēmumus par turpmāko izglītību un nākotni.

Karjeras izglītības neatņemama sastāvdaļa ir pašaudzināšana, kas ir sevis pilnveide, kas sekmējas ar gribas piepūli, prasmi sadalīt enerģiju, novērtēt sevi. Ar pašaudzināšanu personība var gūt panākumus savu pozitīvo īpašību attīstīšanā, personības veidošanā. Bez pašaudzināšanas neiespējami attīstīt personības patstāvību, aktivitāti, iniciatīvu, pozitīvo īpašību izkopšanu, kas palīdz izprast un organizēt savu iekšējo un ārējo resursu izmantošanu. Karjeras vadības prasmju apgūšana ir viena no karjeras izglītības prioritātēm. Veiksmīgi aktualizējot karjeras stundas/klases stundas un ārpusklases karjeras attīstības atbalsta pasākumus, iespējams pilnveidot skolēnu zināšanas un prasmes kas ietver:

1. karjeras vadības prasmju apgūšanu,
2. pašattīstību, pašnovērtējumu, pašizpēti;
3. savas karjeras plānošanu un vadīšanu;
4. profesiju iepazīšanu.

Karjeras attīstības atbalsta pasākumos skolēni paplašina savu redzesloku, gūst pozitīvu pieredzi, veido attieksmes pret dzīves pamatvērtībām, apzinās savas intereses, spējas. Personības var veidoties tikai mijiedarbībā ar pedagogu – autoritāti, kurš ir iemantojis cieņu un uzticību. Tādas autoritātes pamatā ir atbildība par savu uzdevumu, savstarpējo attiecību un savas personības pilnveidošanu, kā arī gatavību uzturēt nepārtrauktu dialogu ar skolēniem.

Programmas izstrāde veikta balstoties uz *Jūrmalas pilsētas vispārizglītojošo izglītības iestāžu Karjeras izglītības programmu, nodibinājums „Fonds – Jūrmala cilvēkam” „Karjeras izglītības programma 1.-12 klasei.”*. Programmas tematus un metodisko materiālu izstrādē izmantoti dažādas karjeras attīstības atbalsta rokasgrāmatas, brošūras un interneta resursi.

Mērķis

Organizēt izglītības saturu un izglītības ieguves procesu, nodrošinot izglītojamam pašizpētei, karjeras izpētei un karjeras plānošanai un vadīšanai neieciešamo pamazināšanu un pamatprasmju apguvi, veicināt atbildīga, patstāvīga, radoša skolēna personības veidošanos, nodrošinot ikvienam skolēnam iespēju apgūt patstāvīgai dzīvei sabiedrībā nepieciešamās zināšanas un prasmes.

Uzdevumi

1. Palīdzēt skolēniem pašattīstīties:

- ✦ izprast sevi un novērtēt savas stiprās un vājās puses;
- ✦ izveidot elastīgu skatījumu uz dzīvi un reālistiskas gaidas attiecībā uz savu karjeru,
- ✦ attīstīt prasmes un attieksmes, kas palīdzēs veidot karjeru, piemēram, pašapziņu, pašpaļāvību,
- ✦ veidot spēju “sevi pasniegt”, izvirzīt mērķus un plānot mācību darbu un personīgo dzīvi,
- ✦ analizēt, novērtēt savu personīgo pieredzi, intereses, personīgās īpašības, sasniegumus, dotumus, iemaņas un spējas, izprast vērtības, izvirzīt mērķus.

2. Motivēt un palīdzēt izpētīt dažādas karjeras iespējas:

- ✦ izprast izmaiņas sabiedrībā un to, kā tās ietekmē karjeras attīstību,
- ✦ izpētīt dažādas karjeras un iespējas to veidošanai,
- ✦ izpētīt un izvērtēt darba tirgu, nodarbinātības un profesiju, izglītības un apmācības iespēju attīstības tendences,
- ✦ salīdzināt un samērot personīgos sasniegumus un rakstura īpašības,
- ✦ kas ir nepieciešamas konkrētai tālākai karjerai/mācībām/studijām,
- ✦ piedalīties darba praksēs/praktiskās noadrībās,
- ✦ uzzināt, kur un kā iegūt vajadzīgo informāciju, resursus un palīdzību,
- ✦ gatavoties pārejai no mācībām uz darba dzīvi vai uz tālākām mācībām/citu darbu,
- ✦ izpētīt un pārdomāt savas personīgās un sabiedrības vērtības,
- ✦ uzzināt, kādas prasības izvirza darba devēji, kādas prasmes un personīgās īpašības palīdz noturēties darba tirgū.

3. Palīdzēt plānot un vadīt savu karjeru:

- ✦ apgūt karjeras vadības prasmes,
- ✦ noteikt savas attīstības vajadzības,
- ✦ pilnveidot savas zināšanas un prasmes,
- ✦ apzināties informācijas ieguves un konsultēšanas iespējas,
- ✦ veidot savu personīgās karjeras plānu,
- ✦ attīstīt pieņemto personīgo lēmumu, plānu īstenošanas prasmes,
- ✦ veidot izpratni par karjeras saistību ar sasniegumiem izglītībā un mūžizglītībā.

Karjeras izglītības īstenošanas pamatprincipi

- Karjeras izglītība ir izglītības sastāvdaļa.
- Karjeras izglītība ir visas izglītības iestādes atbildība.
- Tiek ievērotas vecumgrupu intereses un vajadzības, īstenojot karjeras attīstības atbalsta pasākumus.
- Jāizvirza objektīvi un sasniedzami mērķi; karjeras attīstības atbalsta pasākumi — īstenojami.
- Pasākumi jāorientē uz zināšanu un prasmju apguvi.

Karjeras attīstības atbalsts

Terminu skaidrojums

- ↳ **Karjera** ir cilvēka resursu efektīva izmantošana dzīves mērķu sasniegšanai, cilvēka mērķtiecīga darbība savu kompetenču pilnveidei un izpausmei visa mūža garumā. Tas ir nepārtraukts mācīšanās un attīstības process. Citiem vārdiem, tā ir cilvēka virzība visa mūža garumā gan sociālajā, gan profesionālajā jomā.
- ↳ **Karjeras izglītība** ir mācību programmas un pasākumi, kas cilvēkiem palīdz pilnveidot karjeras un dzīves ceļa vadīšanas prasmes. Starp tām ir karjeras informācijas un atbalsta iegūšana un efektīva izmantošana.
- ↳ **Karjeras attīstība** ir indivīda personīgās dzīves, mācību un darba vadības process mūža garumā. Tas ir nepārtraukts process, kura gaitā cilvēks izmanto informāciju par sevi un apkārtējo pasauli, analizē un pielieto to, lai izvēlētos savu nodarbošanās jomu un pēc tam jau konkrētu profesiju.
- ↳ **Karjeras izglītība** ir plānots pasākumu, kursu un programmu nodrošinājums izglītības iestādēs, lai palīdzētu izglītojamajiem attīstīt prasmes savu interešu, spēju un iespēju samērošanā, savu karjeras mērķu izvirzīšanā, karjeras vadīšanā; sniegtu zināšanas un izpratni par darba pasauli, tās saikni ar izglītību, par karjeras plānošanu un tālākizglītības iespējām, kā arī nodrošinātu efektīvu dalību darba dzīvē.
- ↳ **Karjeras vadības prasmes** ir vadošās individuālās prasmes, kas palīdz izprast, plānot, organizēt, vadīt un kontrolēt savu iekšējo un ārējo resursu efektīvu izmantošanu dzīves mērķu sasniegšanai. Tās attiecas uz nepieciešamajām prasmēm, lai atrastu sev izglītības virzienu un nodrošinātu sev darbu un lai sekmīgi veidotu personīgo dzīvi.
- ↳ **Personas mape (portfolio)** Darbu mape ir indivīda kompetences (prasmju, zināšanu un spēju) un pieredzes reģistrs. Tajā var būt uzskaitītas indivīda iegūtās kvalifikācijas vai iekļauti darbu piemēri, kā arī aprakstīti apgūtie apmācības kursi, darba pieredze un ārpusdarba pasākumi.
- ↳ **E-konsultēšana.** Konsultēšana jeb atbalsts, kas tiek sniegts, izmantojot IKT, un kurā var būt vai nebūt tieši iesaistīts karjeras atbalsta konsultants. Bieži šis termins tiek lietots, lai aprakstītu informācijas sniegšanu vai pašvērtēšanas instrumentu lietošanu un vingrinājumu veikšanu internetā. Termins „e-konsultēšana” ietver karjeras atbalsta darbību un pakalpojumu nodrošināšanu, izmantojot visas IKT formas.
- ↳ **Izaugsmes treniņš** ir process, kas pievēršas prasmju attīstīšanai un uzvedības mainīšanai, lai panāktu labāku rezultativitāti. Izaugsmes treniņš parasti tiek īstenots individuāli.
- ↳ **Karjeras konsultanti** palīdz cilvēkiem izpētīt savus karjeras mērķus, tiekties pēc tiem un tos sasniegt. Karjeras konsultants sniedz konsultācijas izglītības, karjeras un personiskajos jautājumos. Karjeras konsultants palīdz cilvēkiem iegūt lielāku pašizpratni, noteikt dzīves un darba virzienu, uzlabot izpratni par mācību un darba iespējām, kā arī apgūt spēju patstāvīgi īstenot mācības, darbu un karjeras maiņu.

Karjeras veidošanas aspekti

Karjera ir personības mērķtiecīgs, jēgpilns visas dzīves gājums, kurā summējas visas indivīda dzīves lomas, brīvā laika aktivitātes, mācības un darbs. Cilvēks var sevi īstenot divos profesionālās karjeras veidos:

Vertikālā karjera ir saistīta ar cilvēka virzību pa karjeras hierarhijas kāpnēm vertikāli uz augšu, ieņemot arvien augstākus un atbildīgākus amatus ar tam atbilstoši augstāku atalgojumu un attiecīgi augstākām kompetences prasībām.

Horizontālā karjera ir process, kurā cilvēks profesionāli paplašina savu kvalifikāciju, kā arī ceļ un nostiprina savu vērtību darba tirgū. Darbinieka ieguvums ir jauna pieredze, apmācība un nebijuši izaicinājumi. Šis karjeras veids ļauj darbiniekiem papildināt un padziļināt savas profesionālās amata kompetences un radīt pievienotās vērtības savai darba ikdienai.

Karjeras plānošanas procesam jāsākas ar jēdzienu *karjera* apgūšanu un izpratni, kam seko pirmais karjeras virzienu noteicošs solis - pašvērtējums. Tas ir būtisks karjeras plānošanas komponents, kas palīdz bērnam vairāk uzzināt par sevi. Līdz ar to bērns spēj noteikt, kādas profesijas viņam ir vispiemērotākās.

Sākumskolas laikā skolēni iepazīstas ar jēdzieniem darbs un profesija. No 4. līdz 6. klasei tiek iepazīstināti ar profesiju veidiem, to daudzveidību, kopīgajām un atšķirīgajām prasībām. 7.-9.klasei tiek aktualizēta skolēnu pašizpēte un turpinās profesiju izpēte, apskatītas nepieciešamās zināšanas un prasmes profesiju iepazīšanai. Vidusskolas posmam tiek noteikts individuālais karjeras izvēles virziens, sniegts atbalsts izglītības izvēlei.

Tiek uzskaitīti četri pašvērtējuma instrumenti, kas iekļaujami pašnovērtējumā:

Vērtības - tā ir cilvēkam būtisku personīgo vērtību izvērtēšana (piemēram, samaksa, drošība vai autonomija, ģimene un taml.).

Intereses - tās ir personīgo interešu izvērtēšana, lai atklātu atbilstību starp interesēm un potenciālo profesiju (piemēram, lasīšana, ceļošana, sports).

Prasmes - atklāj indivīda spējas un kvalifikāciju, ar to palīdzību iespējams identificēt dažādas karjeras jomas.

Personība - pēta cilvēka individuālās īpašības, vajadzības, motivāciju un attieksmi. Karjeras vadība iekļauj vadošās individuālās prasmes, kas palīdz plānot, organizēt, vadīt un kontrolēt savu iekšējo un ārējo resursu efektīvu izmantošanu dzīves mērķu sasniegšanai. Ikkatrai personībai vajadzētu uzņemt atbildību par savas karjeras attīstības vadību mūža garumā, kas ietver arī mācīšanās, sociālās, pilsoniskās un starp kultūru prasmes, kā arī sevis pilnveidošanu un spēju atrast un saglabāt darbu. Karjeras vadības prasmju apgūšana veicina:

- ✦ iesaistīšanos un dalību mācībās,
- ✦ sekmju uzlabošanu un tālāku virzību izglītībā,
- ✦ pāreju uz darbu,
- ✦ profesionālās karjeras attīstību,
- ✦ turpmāku izglītošanos,
- ✦ kā arī uzlabo nodarbinātību

Karjeras attīstības īpatnības skolā

Pārejas posms: notiek konsolidācija, kad pusaudzis konfrontē sevi ar nepieciešamību pieņemt reālus lēmumus par savu turpmāko profesiju. Viņš mobilizē spēkus un pārdomā savas intereses un dotumus. Apzinās profesijas nepieciešamību.

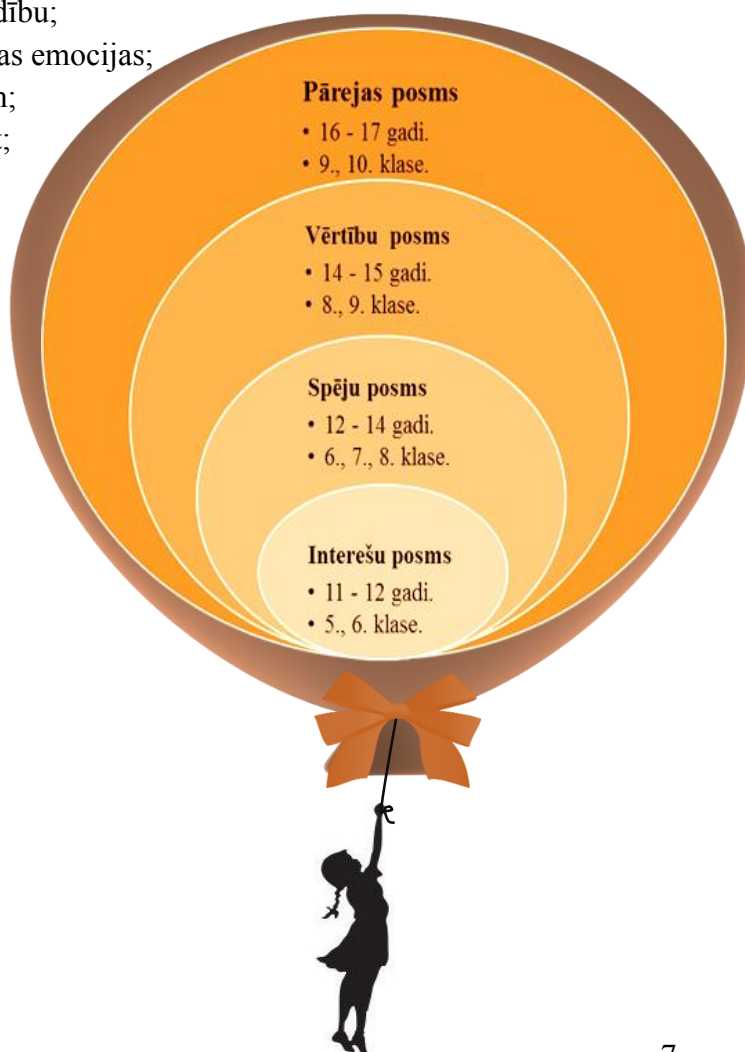
Vērtību posms: papildus iepriekš minētajam sāk apzināties personīgās attieksmes un mērķu nozīmi profesijas izvēlē. Individīds apzinās, ka dažādi profesionālo darbību veidi ir saistīti ar viņa iekšējām vērtībām, un saprot, ka dažas profesijas viņam ir vairāk piemērotas. Notiek socializācijas reorganizācija.

Spēju posms: pusaudzis sāk apzināties prasības, kas ir saistītas ar noteiktu profesiju, mēģina formulēt savas stiprās puses un piemērotību savam iemīļotajam nodarbību veidam. Pusaudzis sāk apzināties noteiktām profesijām nepieciešamās izglītības un apmācības nozīmi. Pastiprinās kognitīvā attīstība.

Interēšu posms: pakāpeniski pieaug pusaudža vajadzība īstenot savu patieso aicinājumu. Pusaudzis sāk atšķirt savas simpātijas un antipātijas. Raksturīgi, ka šīs aktivitātes ir saistītas ar profesionālo jomu. Paralēli šim posmam sākas pubertitātīvā attīstība.

Izglītojamie, attīstot savas izziņas spējas mācību stundās, papildus gūst pieredzi savu dzīves prasmju veidošanā. Karjeras izglītības pamats ir skolēnu sagatavošana dzīvei. Svarīgākās dzīves darbībai neieciešamās prasmes ir

- ✦ prasme uzņemties atbildību;
- ✦ izprast un kontrolēt savas emocijas;
- ✦ sadarboties ar cilvēkiem;
- ✦ kritiski un radoši domāt;
- ✦ risināt problēmas.

Karjeras izglītības īstenošana Ozolnieku vidusskolā

Karjeras izglītības apguves pamatprincips ir karjeras vadības prasmju apguve, šīm prasmēm ir jākļūst par galveno izglītības rezultātu. Karjeras izglītības tēmu ieteicošais saturs tiek īstenots, izmantojot dažādas mācību metodes un darba organizācijas formas.

Karjeras izglītības programmas realizētāji:

- ↳ klašu audzinātāji – klases stundās (1.-12. kl.);
- ↳ mācību priekšmetu skolotāji – integrējot karjeras izglītību mācību priekšmetu stundās;
- ↳ speciālās izglītības skolotāji;
- ↳ atbalsta personāls (psihologs, sociālais darbinieks, logopēds);
- ↳ karjeras konsultants (individuālās, grupu konsultācijas, skolēnu *portfolio* mapes);
- ↳ interešu izglītības skolotāji.

Karjeras izglītības tiek realizēta, iekļaujot to, mācību priekšmetu stundu saturā, klases stundās un karjeras attīstības atbalsta pasākumos:

- ↳ karjeras dienas;
- ↳ *Ēnu diena*;
- ↳ iedvesmojošas tikšanās ar profesiju pārstāvjiem, vieslekcijas, semināri;
- ↳ mācību ekskursijas;
- ↳ karjeras atbalstu veicinošas individuālas un grupu konsultācijas;
- ↳ izglītojoši pasākumi sadarbībā ar ārpuskolas institūcijām;
- ↳ konkursi;
- ↳ interešu izglītībā
- ↳ skolas mājas lapā www.ozolniekuvsk.lv ievietota informācija par karjeras izglītību un citiem aktuāliem karjeras jautājumiem Ozolnieku vidusskolā.

Ieteicamās tēmas karjeras izglītības īstenošanai sākumskolā

1.klase

1.klase – 4 akadēmiskās stundas (160 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par darba nozīmi, atšķir darbu no spēles;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni un diskutējuši par vaļaspriekiem, to nozīmi prasmju attīstīšanā.

Nr.p.k	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Darba jēdziens, skaidrojums.	40	Interaktīva lekcija, spēles, grupu darbs, pārrunas.	Pedagogs
2.	Mani darbi un pienākumi ģimenē.	40	Praktiskais grupu darbs, pārrunas.	Pedagogs
3.	Mani vaļasprieki un darbs.	80	Praktiskais grupu darbs, pārrunas, ekskursijas.	Pedagogs

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.temats: darba jēdziens, skaidrojums.		
1.1.	Kas ir darbs un kas ir spēle? (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Izveidot jēdziena <i>darbs</i> definīciju, iepazīstas ar vārda <i>darbs</i> definīciju un skaidrojumu. ✚ Izveidot jēdziena <i>spēle</i> definīciju, iepazīstas ar vārda <i>spēle</i> definīciju un skaidrojumu. ✚ Apskatīt videi par profesijām <i>youtube.com</i>, atslēgas vārdi “<i>zili brīnumi profesijas</i>”. ✚ Apskatīt digitālo ekskursiju <i>http://jurmala.mmp.lv/</i>. ✚ Sarunās mācās izprast dažādu darba veidus, dažādas profesijas un atšķirt tos no spēles. ✚ Pēc priekšmetiem/attēliem atpazīt profesiju.
2. Tēma: mani darbi un pienākumi ģimenē.		
2.1.	Mani darba pienākumi ģimenē. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Paplašināt izpratni par pienākumiem mājās, apzināt vai tas ir darbs? ✚ Apzināt, kādi ir pienākumi mājās un kādi ir skolā, kā mainās pienākumi gadalaiku maiņā. ✚ Skolēniem jāuzraksta uz lapas kādus darba pienākumus veic mājās. Pēc tam var veikt aptauju, skolēni, kuri veic nosaukto pienākumu, pieceļas kājās un taml. Noskaidro, kurš skolēns visbiežāk ceļas kājās, kurš retāk. Pārrunāt aptaujas rezultātus.

3. tēma: mani vaļas prieki un darbs.		
3.1.	Vaļas prieki, hobiji, brīvā laika pavadīšana. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Kopā ar skolēniem noskaidrot, <i>kas ir vaļasprieks</i>. ✦ Skolotājs uz tāfeles uzraksta kāds ir viņa vaļasprieks. ✦ Skolotājs pastāsta par savu vaļasprieku. ✦ Skolēni zīmē vai veido kolāžas par savu vaļasprieku.
3.2.	Hobiji un darbs. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolēni prezentē savus darbus. ✦ Skolotājs veido izstādi, sagrupē skolēnu vaļaspriekus grupās (datori, sports un taml.). ✦ Pārrunā, kādas profesijās var strādāt skolēni attīstot savu vaļasprieku.

2.klase

2.klase – 2 akadēmiskās stundas (80 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir guvuši izpratni par jēdzienu *profesija*;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par interešu saistību ar profesijām;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni un diskutējuši par profesiju daudzveidību.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Mana sapņu profesija.	30	Interaktīva lekcija, spēles, grupu darbs, pārrunas.	Pedagogs
2.	Profesiju daudzveidība.	20	Interaktīva lekcija, spēles, grupu darbs, pārrunas.	Pedagogs
3.	Manu ģimenes locekļu profesijas.	30	Interaktīva lekcija, spēles, grupu darbs, pārrunas.	Pedagogs

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma: mana sapņu profesija.		
1.1.	Kas ir karjera un profesija? (10 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Izveido jēdzienu <i>karjera</i> un <i>profesija</i> vienkāršotu definīciju. ✦ Prāta vētra, skolēni mēģina raksturot, kādi profesiju pārstāvji piedalījušies kāda skolotāja norādītā priekšmeta izgatavošanā. Skolēnus var sadalīt 4 grupās, pēc tam katra grupa nosauc savas atrastās profesijas, attēlus var izkrāsot. ✦ Skolotājs iepazīstina ar jēdzienu <i>karjera</i>. ✦ Skolēni katram burtam no vārda KARJERA izdomā profesiju, kas sākas ar šo burtu.
1.2.	Mana sapņu profesija. (20 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolēni uzzīmē savu sapņu profesiju. ✦ Prezentē savu zīmējumu pāros. Pēc tam katrs skolēns pastāsta, ko stāstīja skolasbiedrs.

2. Tēma: profesiju daudzveidība.		
2.1.	Kādas profesijas var sastapt skolā? (20 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolēnus sadala 3 grupās, katrai grupai jāuzzīmē skola, ja ir laiks var skolai norādīt atbilstošas skolas daļas (piemēram, direktora kabinets, ēdnīca, sporta zāle). ✦ Skolēniem nepieciešams iedot lapiņas ar dažādu profesiju nosaukumiem. ✦ Skolēniem tiek dotas 5 minūtes laika, lai izvēlētos atbilstošos profesiju nosaukumus un novietotu tās uz skolas attēla. ✦ Apskatās video <i>youtube.com</i>, pēc atslēgas vārdiem “<i>zili brīnumi profesijas</i>”. ✦ Grupas samainās vietām un komentē otras grupas darbu. ✦ Skolotājs akcentē dažādo profesiju pārstāvju darbību skolā, to nepieciešamību.
3. tēma: manu ģimenes locekļu profesijas.		
3.1.	Kur strādā mani vecāki/ģimenes locekļi? (10min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolēniem tiek uzdots mājas darbs pajautāt saviem vecākiem, kāda ir viņu profesija, cik daudz ir jāstrādā un kādi ir viņu galvenie darba pienākumi. ✦ Skolēns kopā ar saviem vecākiem izveido prezentācijas materiālu (plakāts, video, kolāža) par vecāku nodarbošanos/profesiju/amatu.
3.2.	Manu vecāku/ģimenes locekļu profesijas. (20 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolēni prezentē savus mājas darbus, pastāstot, ar ko nodarbojas viņu ģimenes locekļi.

3.klase

3.klase – 3 akadēmiskās stundas (120 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir guvuši izpratni un izvērtējuši profesiju daudzveidību;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par *cilvēks- darbinieks, cilvēks- darba devējs* lomām, kopīgo, atšķirīgo;
- skolēni ir iepazinušies ar fiziskā un garīgā darba piemēriem un nozīmi;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni un diskutējuši par koncentrēšanās nozīmi mācību darbā.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Uzņēmumi manā novadā.	80	Interaktīva lekcija, ekskursija, grupu darbs, pārrunas	Pedagogs
2.	Mācības – skolēna darbs.	40	Interaktīva lekcija, spēles, grupu darbs, pārrunas	Pedagogs

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma: darbinieks un uzņēmējs.		
1.1.	Profesijas manā novadā. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Izmantojot ekskursijas metodu, iepazīties ar kādu uzņēmumu un tajā esošajām profesijām.
1.2.	Iepazītās profesijas. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Sarunas par profesijām apmeklētajos uzņēmumos. ✦ Pārrunas ar skolēniem - <i>kāds ir labs darbinieks un kāds ir labs priekšnieks.</i> ✦ Pārrunas par to, kāda ir uzņēmumu/organizāciju/iestāžu darbinieku hierarhija (<i>vadītājs, priekšnieks, izpilddirektors, sekretārs, dažādu profesiju darbinieki un taml.</i>) ✦ Diskusija par tēmu “<i>Kādu uzņēmējdarbību es vēlētos uzsākt</i>”. ✦ Skolēnu vīzija par savu uzņēmumu, strādājot, pāros vai grupās var uzzīmēt sava uzņēmuma ilustrāciju.
2. Tēma: mācības – skolēna darbs.		
2.1.	Mācību priekšmeti un profesijas. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolotājs iepazīstina, kā skolā apgūtie mācību priekšmeti varbūt noderīgi profesijās. ✦ Uz tāfeles var uzrakstīt mācību priekšmetus, un tad skolēni var nosaukt attiecīgās profesijas, kuras zina, un otrādāk. Šo uzdevumu skolēni var veikt arī patstāvīgi. ✦ Skolotājs veido atgriezenisko saiti par apgūto.

4.klase

4.klase – 3 akadēmiskās stundas (160 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir guvuši izpratni par savām interesēm, spējām un rakstura īpašībām;
- skolēni ir guvuši izpratni par savu interešu, spēju un rakstura īpašību atbilstību attiecīgajām profesijām;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni un diskutējuši par profesiju nozīmīgumu sabiedrībā.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Manas intereses, spējas.	40	Interaktīva lekcija, individuāls grupu darbs, diskusija.	Pedagogs
2.	Rakstura īpašības un profesiju atbilstība.	40	Interaktīva lekcija, grupu darbs, diskusija.	Pedagogs
3.	Profesiju un darba nozīmīgums sabiedrībā.	80	Interaktīva lekcija, grupu darbs, diskusija.	Pedagogs

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma: manas intereses un spējas.		
1.1.	Ko es vēlos un ko es varu? (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolotājs pārrunā ar skolēniem, ko nozīmē <i>personas intereses un spējas</i>. ✦ Katrs skolēns izveido savu interešu un spēju sarakstu. ✦ Skolēnus sadala grupās, kurās skolēni pārrunā savas intereses un spējas. ✦ Uz tāfeles tiek veidots skolēnu interešu un spēju saraksts.
2. Tēma: Rakstura īpašības un profesijas atbilstība		
2.1.	Rakstura īpašības. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolēns uz darba lapas uzzīmē savu mīļāko pasaku/ varoņa/ <i>supermena</i> tēlu. ✦ Uzzīmētajam tēlam labajā pusē uzraksta šī tēla labākās un sliktākās īpašības. ✦ Uzzīmētajam tēlam kreisajā pusē uzraksta savas labākās un sliktākās īpašības. ✦ Skolēni salīdzina, vai viņu rakstura īpašības sakrīt ar viņa uzzīmēto tēlu. ✦ Skolotājs rosina sarunu par <i>cilvēka individualitāti, centieniem kādam līdzināties</i>. ✦ Skolotājs akcentē personības noturību un patstāvību.
3. Tēma: profesiju un darba nozīmīgums sabiedrībā.		
3.1.	Profesijas sabiedrībā. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Izmantojot ekskursijas metodi, iepazīties ar kādu uzņēmumu un tajā esošajām profesijām.
3.2.	Profesijas sabiedrības labumam. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✦ Skolotājs skaidro, kas ir <i>sabiedrība</i>. ✦ Skolotājs veido skolēnos priekšstatu par to, ka pat skolēnu uztverē visparastākajām profesijām ir liela nozīme sabiedrības pastāvēšanai. ✦ Diskutē ar skolēniem par ekskursijā iepazītajām profesijām, kāpēc tās ir nepieciešamas sabiedrībai. ✦ Skolēniem grupās tiek dots uzdevums pastāstīt par uzskaitīto profesiju nepieciešamību sabiedrībai, grupas prezentē savu darbu.

Ieteicamās tēmas karjeras izglītības īstenošanai pamatskolā

5.klase

5.klase – 7 akadēmiskās stundas (280 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- ✚ skolēni ir apzinājuši metodes, kā plānot savu laiku;
- ✚ skolēni ir guvuši izpratni un izvērtējuši profesiju dažādību un tās raksturojošas pazīmes;
- ✚ skolēni ir rosināti domāt par savu nākotnes profesiju;
- ✚ skolēni ir guvuši priekšstatu par rakstura īpašību saistību ar profesijām.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Sava laika plānojums.	40	Interaktīva lekcija, patstāvīgs darbs, grupu darbs, darbs pāros, pārrunas, diskusija.	Pedagogs/ karjeras konsultants
2.	Profesiju raksturojošas pazīmes.	80	Praktiskais grupu darbs, pārrunas.	Pedagogs/ karjeras konsultants
3.	Profesiju izzināšana.	120	Praktiskais grupu darbs, pārrunas, ekskursijas.	Pedagogs/ karjeras konsultants
4.	Mana sapņu profesija.	40	Interaktīva lekcija, patstāvīgs darbs, grupu darbs, darbs pāros, pārrunas, diskusija.	Pedagogs/ karjeras konsultants

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma:sava laika plānojums.		
1.1.	Laika plānošana. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Individuālais darbs, skolēni mācās saplānot vienu savu darba nedēļu. ✚ Gūt ieskatu par laika plānošanas nozīmi dažādu profesiju pārstāvjiem. ✚ Nedēļas laika plānošana (skolas apmeklējums, mājas darbu izpilde, pienākumi mājās, vaļas prieki, atpūta, izklaide). ✚ Diskusijās veido gūtās informācijas apkopošanu par laika plānošanu un tās nozīmi dažādās profesijās. ✚ Testa „Vai es protu plānot savu laiku?” pildīšana. ✚ Izpratnes veicināšana par laika plānošanas metodēm.
1.2.	Pašnovērtējums. (10 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Teikumu pabeigšana <ul style="list-style-type: none"> ○ Es esmu lepns/a par sevi, kad.... ○ Es jūtos lietderīgs/a, kad...

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Uzskatu, ka man ir tādas īpašības kā... ○ Kad esmu priecīgs/a, es domāju par sevi, ka... ○ Mani visvairāk priecē...
2. Tēma: darbu raksturojošas pazīmes.		
2.1.	Fiziskais darbs un garīgais darbs – kopīgais un atšķirīgais. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Izprast darba iezīmes – fiziska vai garīga slodze u.c. ↳ Pārrunā, kas ir <i>fiziskais darbs</i> un <i>garīgs darbs</i>. ↳ Veicināt izpratni par jēdzieniem <i>fiziskais un garīgais darbs</i>. ↳ Pārrunāt, kādas īpašības nepieciešamas <i>garīgā darba veicējam un fiziskā darba veicējam?</i> ↳ Izvērst diskusiju “<i>Kā var nodalīt fizisku darbu no garīga darba?</i>”
2.2.	Darba priekšmets – tehnika, daba, cilvēks, māksla, informācija. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Veicināt skolēnu izpratni par profesiju daudzveidību. ↳ Pārrunāt profesiju specifiskās pazīmes pēc nozarēm (ar dabu, ar tehniku, ar cilvēkiem, ar mākslu, ar informāciju). ↳ Grupu darbā veikt profesiju klasificēšana. ↳ Veikt apkopojumu par profesiju dažādību.
3. tēma: profesiju izzināšana.		
3.1.	Skolā nepieciešamo profesiju izzināšana. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Pārrunāt, kādas ir skolas darbinieku profesijas? ↳ Sadalīt skolēnus grupās, skolēni izlozē darbinieku, kuru intervēs, (pirms tam vienoties ar darbiniekiem, ka skolēni intervēs.) ↳ Skolas darbinieku iesaistīšana nodarbībā. ↳ Gūtās informācijas apkopojums.
3.2.	Profesiju iepazīšana. (80 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Ar ko atšķiras amats no profesijas? ↳ Iepazīt dažādas profesijas un izzināt svarīgākos amata pienākumus. ↳ Izmantojot ekskursijas metodi, iepazīties uzņēmumiem un to darbinieku profesijām.
4. Tēma: mana sapņu profesija.		
4.1.	Manas sapņu profesijas attēlojums. (40 min.)	<p>Diskusijai ieteicamie jautājumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ Ko nozīmē <i>sapņu profesija</i>? ↳ Ko šī profesija dara? ↳ Kādi ir darba apstākļi? ↳ Kādas rakstura īpašības un prasmes nepieciešamas? ↳ Kādi mācību priekšmeti pastiprināti jāapgūst lai varētu strādāt šajā profesijā? ↳ Noskaidrot, vai skolēns atbilst savai sapņu profesijai?

6.klase

6.klase – 6 akadēmiskās stundas (320 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- ✚ skolēni ir guvuši izpratni un izvērtējuši profesiju dažādību;
- ✚ skolēni ir iepazinuši profesiju un darba apstākļu daudzveidību;
- ✚ skolēni ir pilnveidojuši savas sadarbības prasmes;
- ✚ skolēni ir pilnveidojuši izpratni par komunikācijas un komandas darba nepieciešamību;
- ✚ skolēni ir veicinājuši izpratni, kādi ir mācīšanās stili un kā mācīšanos veikt efektīvi un produktīvi.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Savas pilsētas/novada profesiju un darba vietu izzināšana.	200	Mācību ekskursija, tikšanās skolā ar profesiju pārstāvjiem, darbs ar skolēniem nodarbībās. Patstāvīgs darbs, pārrunas.	Pedagogs/ karjeras konsultants
2.	Sadarbības prasmes komandā/ grupā.	40	Praktiskais grupu darbs, pārrunas, spēles.	Pedagogs/ karjeras konsultants
3.	Mācīšanās process.	40	Interaktīva lekcija, patstāvīgs darbs, grupu darbs, darbs pāros, pārrunas, diskusija.	Pedagogs/ karjeras konsultants

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma: savas pilsētas/novada profesiju un darba vietu izzināšana.		
1.1.	Profesiju raksturojoši elementi. (80 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Profesiju raksturojošas pazīmes. ✚ Noskaidrot, pēc kādām pazīmēm var aprakstīt profesiju. ✚ Raksturot savu vecāku profesijas. ✚ Raksturot <i>sieviešu</i> un <i>vīriešu</i> nodarbošanās veidus. ✚ Kuras profesiju raksturojošas pazīmes ir svarīgas?
1.2.	Savas pilsētas profesiju, uzņēmumu un darba vietu izzināšana. (120 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Skolēnu vecāku iesaistīšana. ✚ Iepazīsties ar profesiju pārstāvjiem, kas uzaicināti uz skolu vai apmeklēti mācību ekskursijā. ✚ Apmeklēt kādu pilsētai raksturīgu uzņēmumu vai organizāciju, iepazīt un izzināt uzņēmēju un tur strādājošo darbinieku profesijas un darba apstākļus. ✚ Veikt apkopojumu par iepazītajām profesijām. ✚ Veikt profesiju satura aprakstu.
1.3.	Profesiju izzināšana. (80 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pārrunas par ekskursijās gūtajiem iespaidiem. ✚ Pārrunāt un raksturot iepazītās profesijas.

		<ul style="list-style-type: none"> ↳ Darba vietas aprīkojums? ↳ Darba apstākļi? ↳ Kā tiek veicināta sadarbība un komunikācija? ↳ Ko nozīmē strādāt komandā?
2. Tēma: darba specifika, sadarbojoties un strādājot komandā.		
2.1.	Sadarbības prasmes. Darbs komandā. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Kas ir grupa? Kā funkcionē grupa? Kādas ir grupas lomas? ↳ Veicināt sadarbības prasmes, izmantojot uzdevumus, spēles. ↳ Ar ko līderis atšķiras no citiem grupas dalībniekiem. ↳ Var spēlēt spēles, kurās ir dažādi partneri, analizēt spēles gaitu un grupas funkcionalitāti.
3. Tēma: mācīšanās process.		
3.1.	Mācos mācīties. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Kādas lomas cilvēki pilda? ↳ Skolēnu nosauktās lomas var dalīt 5 grupās (darbs, brīvais laiks, pilsonis, ģimene, garīgums). ↳ Pārrunāt, <i>kāpēc izglītības iegūšana ir skolēnu pienākums, kādas ir likumā noteiktās normas.</i> ↳ Kādi ir mācīšanās stili? ↳ Ar testu palīdzību skolēni var noskaidrot savu mācīšanās stilu, pārrunāt rezultātus. ↳ Pārrunāt, <i>kā skolēns var labāk apgūt mācību vielu?</i>

7.klase

7.klase – 9 akadēmiskās stundas (360 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir guvuši izpratni par karjeras veidošanu un attīstību;
- skolēni ir mēģinājuši izziņāt savas personīgās intereses un spējas;
- skolēni ir guvuši izpratni par profesiju daudzveidību, prestižu un aktualitāti, to ietekmējošiem faktoriem;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par populārākajām profesijām un iespējām tās apgūt.
- skolēni ir iepazinušies ar darba drošības noteikumiem, to nozīmi nodarbinātajiem.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Karjera.	160	Interaktīva lekcija, diskusijas, darbs grupās, pāros.	Pedagogs/ karjeras konsultants
2.	Profesiju daudzveidība, prestižs un aktualitāte.	160	Mācību ekskursija, tikšanās skolā ar profesiju pārstāvjiem, darbs ar skolēniem nodarbībās, patstāvīgs darbs, pārrunas.	Pedagogs/ karjeras konsultants
3.	Darbs, darba drošība, veselība.	40	Praktiskais grupu darbs, pārrunas, ekskursijas.	Pedagogs/ karjeras konsultants

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma: karjera.		
1.1.	Karjeras izvēle. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Priekšnosacījumi karjeras izvēlei. ✎ Karjeras jēdzieni (horizontālā karjera, vertikālā karjera). ✎ Personības izpēte (pašizpēte – personība, zināšanas prasmes, sekmes, dotumi, spējas). ✎ “Dotumu testa” pildīšana, rezultātu pārrunāšana. ✎ Karjeras izvēle un mērķtiecība (sekmju izvērtējums, zīmēt līkni svarīgākajiem mācību priekšmetiem un arī mazāk nozīmīgākajiem). ✎ Kā mācību priekšmeti saistīti ar profesiju izvēli. ✎ Mani svarīgākie mācību priekšmeti. ✎ Mācību priekšmeti manām vajadzībām.
1.2.	Spējas un dotumi. (20 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Ar ko atšķiras <i>spējas</i> no <i>dotumiem</i>? ✎ Populārāko profesiju pārstāvju spējas un dotumi (skolēnu viedoklis un profesiju analīze). ✎ Testa pildīšana(spējas, intereses). Rezultātu apkopošana. ✎ Ko nozīmē <i>talants</i>? ✎ Pārrunāt, kā attīstīt savus <i>talantus, spējas, dotumus</i>.
1.3.	Karjeras vadības prasmes. (20 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Kādas ir karjeras vadības prasmes. ✎ Kā var attīstīt karjeras vadības prasmes.
2. Tēma: profesiju daudzveidība, prestižs un pievilcība.		
2.1.	Profesiju izpēte. (160 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Iepazīsties ar profesiju pārstāvjiem, kas uzaicināti uz skolu vai tiek iepazīti mācību ekskursijas laikā. ✎ Iepazīt profesijas mācību ekskursijas laikā. ✎ Skolēnu rosināšana iepazīt eksakto zinātņu profesijas. ✎ Veikt apkopojumu par iepazītajām profesijām. ✎ Pievērst uzmanību darba drošības jautājumiem.
3. tēma: darba vide un drošība.		
3.1.	Darba drošība un veselības aspekti. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✎ Braucot ekskursijās uz uzņēmumiem, aktualizēt darba drošības jautājumus. ✎ Interaktīva lekcija, praktisku situāciju pārrunāšana. ✎ Rosināt pārdomas – kā veselība var ietekmēt profesijas izvēli.

8. klase

8.klase – 10 akadēmiskās stundas (400 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir apzinājuši izglītības un profesiju klasifikācijas hierarhiju Latvijā;
- skolēniem ir veicināta interese par tālākizglītības iespējām;
- skolēni ir pilnveidojuši spējas analizēt savas intereses, prasmes, vērtības;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par profesiju pasauli;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni un diskutējuši par sev raksturīgākajām prasmēm, interesēm un spējām.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Karjeras izvēle.	80	Interaktīva lekcija, patstāvīgs darbs, grupu darbs, darbs pāros, darbs ar e- resursiem.	Pedagogs/ karjeras konsultants
2.	Pašizpēte.	160	Praktiski uzdevumi, testi, pārrunas.	Pedagogs/ karjeras konsultants
3.	Profesija – tās zināšanas, prasmes, iemaņas.	160	Praktiskais grupu darbs, pārrunas, ekskursijas.	Pedagogs/ karjeras konsultants

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma: karjeras izvēle.		
1.1.	Izglītības sistēma Latvijā. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Iepazīstināt skolēnus ar izglītības sistēmas struktūru Latvijā, skaidrot, ko nozīmē augstākās izglītības grādi. ✚ Veicināt diskusiju par izglītības nepieciešamību un atšķirību starp izglītības līmeņiem. ✚ Obligātā izglītība. ✚ Diskusija par tēmu “Vai arodizglītība ir izeja, ja sekmes ir zemas”?
2.2.	Profesiju standarti, klasifikators. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Jēdzienu <i>amats, profesija, darbs, darba laiks</i> skaidrojums. ✚ Kāda izglītība nepieciešama noteiktas profesijas pārstāvim? ✚ Savs uzņēmums (darba lapa par uzņēmumu un tajā esošajām profesijām).
2. Tēma: pašizpēte.		
2.1.	Interesu jomas. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Skolēni veic savu spēju, interešu, dotumu novērtējumu. ✚ Pārrunas “Kam es dodu priekšroku?” ✚ Interesu jomas izpēte. ✚ Pārrunas par tēmu – sapņi un realitāte, kā sakrīt vēlmes ar reālām iespējām.
2.2.	Motivācija. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kas ir motivācija? ✚ Kā iegūt/pazaudēt motivāciju?

		<ul style="list-style-type: none"> ↳ Kā motivācija ietekmē profesijas izvēli/darba kvalitāti, produktivitāti. ↳ Apgūt motivācijas veidošanas paņēmienus.
2.3.	Vērtību un talantu <i>tirgus</i> . (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Kas ir vērtības, kādas var būt vērtības? ↳ Kāda ir jauniešu vērtību formula? ↳ Ko nozīmē <i>talants</i>? ↳ Kādi var būt talanti? ↳ Kādi ir mani talanti?
2.4.	Prasmes, intereses spējas. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Skolēniem jāraksturo savas aktivitātes un intereses. ↳ Testu analīze, savu spēju apzināšana, ↳ Rezultātu analīze un interpretācija. ↳ Profesiju atpazīšana (pēc nozarēm). ↳ Sekmju izvērtējums.
3. tēma: profesija – tās zināšanas, prasmes, iemaņas.		
3.1.	Profesiju izzināšana. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Pārrunāt profesionālo jomu/nozaru veidus. ↳ Kādas prasības skolēni izvirzītu darbiniekiem. ↳ Darba devēju prasības, ko izvirza darbiniekiem. ↳ Izspēlēt profesiju “Mēmo šovu” vai citu spēli profesiju izzināšanai.
3.2.	Satiec ekspertu. (120 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Ekskursijas, viesi skolā.

9. klase

9.klase – 10 akadēmiskās stundas (400 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir apguvuši pašnovērtējuma veikšanas metodes un izpratuši to nozīmi;
- skolēni sāk apzināties savas iespējas un reāli samērot savas intereses, spējas/dotumus, personīgās īpašības un vērtības;
- skolēni izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību.
- skolēni ir guvuši izpratni par izglītības sistēmu/iespējām Latvijā un ārzemēs;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par izvēlētās profesijas darbības principiem un darba vidi;
- skolēni ir pilnveidojuši prasmi uzrakstīt noformēt pieteikšanās dokumentus, lietišķos rakstus;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par nodarbinātības likumdošanu.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Pašizpēte.	120	Interaktīva lekcija, praktiski uzdevumi, testi, pārrunas.	Pedagogs/ karjeras konsultants
2.	Darba tirgus un profesiju izpēte.	120	Interaktīva lekcija, grupu darbs, darbs pāros, mācību ekskursija.	Pedagogs/ karjeras konsultants

3.	Izglītības sistēma Latvijā.	40	Interaktīva lekcija, pārrunas, diskusija.	Pedagogs/ karjeras konsultants
4.	Lietišķie raksti, un darba intervijas.	80	Praktiskais darbs, patstāvīgs darbs.	Pedagogs/ karjeras konsultants
5.	Darba tiesisko attiecību normatīvais regulējums.	40	Interaktīva lekcija, diskusija.	Pedagogs/ karjeras konsultants
6.	Karjeras izvēle.	40	Darbs pāros, grupās, diskusija, pārrunas.	Pedagogs/ karjeras konsultants

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija		
1.tēma: pašizpēte.			
1.1.	Individuālās karjeras konsultācijas.	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Skolēni pēc pašiniciatīvas apmeklē individuālās karjeras konsultācijas pie karjeras konsultanta. ↳ Konsultāciju laikā tiek nodrošināta individuāla pieeja skolēnam karjeras atbalsta sniegšanā. 	
1.2.	Pašizpēte. (40.min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Paštēls. ↳ Pašpārlicinātība. ↳ Mana <i>Facebook</i> siena, kāds es esmu sociālajos tīklos? ↳ Diskusija par pašpārlicinātību/ nepašpārlicinātību, pašvērtējumu un pašnovērtējumu. 	
1.3.	Lēmumu pieņemšana. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Konflikti – risināt/nerisināt? Pozitīvi/negatīvi? Kā konflikti iespaido cilvēka personību un lēmumu pieņemšanu. ↳ Lēmumu pieņemšanas taktika. ↳ Lēmumu pieņemšanas modulis. ↳ Lēmumu pieņemšanas sekas. 	
1.4.	Karjeras plāns. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Kādi ir mani talanti? ↳ Mans karjeras plāns. ↳ Skolēns - klusais karjeras konsultants, skolēni konsultē savus klasesbiedrus. ↳ Pašnovērtējums. 	
2. Tēma: darba tirgus un profesiju izpēte.			
2.1.	Darba tirgus. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Darbinieks vai priekšnieks? ↳ Ko nozīmē darba tirgus? ↳ Profesiju prognozes, kāds ir pašreizējais darba tirgus. ↳ Valstiskas un nevalstiskas organizācijas. ↳ Nodarbinātības valsts aģentūra, mājas lapas iespējas nodarbinātības veicināšanai. 	
2.2.	Profesiju izpēte. (80min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Atskaites punkti dzīvē, cik ilgi strādāt. ↳ Konflikti darbā un skolā. 	

		<ul style="list-style-type: none"> ↳ Ekskursijas uz uzņēmumiem/ profesiju pārstāvju viesošanās skolā. ↳ Vai tiešām dzimumam ir raksturīgas prioritātes? ↳ Kura amata prasības es varu izpildīt tagad? ↳ Kāda ir mana profesionālā identitāte.
3. tēma: izglītības sistēma Latvijā.		
3.1.	Izglītības algoritms. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Izglītības sistēmas struktūra, hierarhija. ↳ Izglītības iespējas pēc pamatzglītības iegūšanas; ↳ Profesijas apguves iespējas. ↳ Ko es izvēlos <i>akadēmiskās zināšanas</i> vai <i>profesionālās iemaņas un prasmes</i>?
4. tēma: lietišķie raksti un darba intervijas.		
4.1.	Darbā pieteikšanās dokumenti. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ CV un motivācijas vēstule, darba sludinājumi. ↳ Kreatīvs/radošs CV. ↳ CV un motivācijas vēstules izveide.
4.2.	Darba intervija. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Lietišķā etiķete, uzvedības normas. ↳ Sarunvaloda. ↳ Sevis prezentēšana. ↳ Darba intervijas jautājumi, diskriminējošie jautājumi. ↳ Darba interviju analīze.
5. tēma: darba tiesisko attiecību normatīvais regulējums.		
5.1.	Profesijas birokrātiskā puse. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Profesiju standarts, klasifikators. ↳ Profesionālās izglītības programmas. ↳ Priekšstats par profesiju pasauli, stereotipi. ↳ Atalgojums, darba stundas, piemaksas. ↳ Darba līgums, darba drošība.
6. tēma: karjeras izvēle.		
6.1.	Nākotnes plānošana. (80 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Nodarbību ieteicams organizēt semestra noslēgumā (maijā). ↳ Skolēnu aptauja par turpmāko izglītību. ↳ Skolēna nākotnes sapnis. ↳ Dzīves plānošana (SVID analīze).

Ieteicamās tēmas karjeras izglītības īstenošanai vidusskolā

10. klase

10.klase – 8 akadēmiskās stundas (240 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir izplānojuši savu vidusskolas izglītības plānu;
- skolēni ir definējuši savas stiprās/vājās puses;
- skolēni ir pilnveidojuši zināšanas un prasmes paštēla veidošanai un sevis prezentēšanai.
- skolēni ir apzinājuši etiķetes nosacījumus;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par profesiju izpēti un informācijas meklēšanas resursiem.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Pašizpēte.	120	Praktiskais grupu darbs, pārrunas, ekskursijas.	Pedagogs/ karjeras konsultants
2.	Darba tirgus un profesiju izpēte.	120	Praktiski uzdevumi, testi, pārrunas, ekskursijas.	Pedagogs/ karjeras konsultants

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1. tēma: pašizpēte.		
1.1.	Individuālās karjeras konsultācijas.	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Skolēni pēc pašiniciatīvas apmeklē individuālās karjeras konsultācijas pie karjeras konsultanta. ↳ Konsultāciju laikā tiek nodrošināta individuāla pieeja skolēnam karjeras atbalsta sniegšanā.
1.2.	Attīstība. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Pārrunas par to, kā notiek jauniešu attīstība skolas laikā. ↳ Savas laika līnijas zīmēšana, kurā norāda savas dzīves laikā iespējamās svarīgākos posmus/notikumus. ↳ Definē savas intereses, stiprās/vājās puses. ↳ Interesu, spēju, dotumu testu pildīšana.
1.3.	Mans izglītības plāns. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Augstskolu pārstāvju viesošanās skolā vai ekskursijas uz citām izglītības iestādēm. ↳ Individuāla sekmju izpēte, individuālo mērķu izvirzīšana. ↳ Augstskolu izpēte. ↳ Nākotnes izglītības iespēju plānošana (kādu izglītību vēlas iegūt, kur to var apgūt)
1.4.	Sevis prezentēšanas prasmes. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Etiķete. ↳ Noteikumi apmeklējot pasākumus un svinīgus notikumus – izskats, stāja, attieksme, uzvedība. ↳ Paštēls.

		<ul style="list-style-type: none"> ↳ Runas kultūra un uzstāšanās publikas priekšā. ↳ Prezentēšanas prasmes.
2. Tēma: darba tirgus un profesiju izpēte.		
2.1.	Profesiju daudzveidība. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Profesijas izvēles mīti un patiesības. ↳ Profesiju iepazīšana ekskursijās. ↳ Profesiju jomas/nozares. ↳ Aktualitātes nozares attīstībā. ↳ Nozarēm atbilstošās augstskolas.
2.2.	Darba tirgus. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Nākotnes profesiju prognozes. ↳ Karjeras vadības prasmes. ↳ Kompetences un to pilnveidošana.
2.3.	Profesiju izpēte. (40min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Darbs ar e-resursiem (www.profesijupasaule.lv, www.nva.gov.lv). ↳ Skolēnu individuālo īpašību, prasmju un zināšanu salīdzināšana ar profesiju specifiku. ↳ Vairāku profesiju salīdzināšana.

11. klase

11.klase – 9 akadēmiskās stundas (280 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir guvuši izpratni par izglītības sistēmu Latvijā un ārzemēs;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par mērķu uzstādīšanu un to sasniegšanu;
- skolēni ir apzinājuši CV/portfolio ietveramās informācijas nozīmību un jēgu;
- skolēni ir izzinājuši augstskolu darbības principus;
- skolēni ir izzinājuši mobilitātes iespējas;
- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par darba meklēšanas metodēm, nepieciešamajiem dokumentiem.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Pašizpēte.	40	Interaktīva lekcija, patstāvīgs darbs, grupu darbs, darbs pāros, darbs ar e – resursiem.	Pedagogs/ karjeras konsultants
2.	Mērķi.	40	Praktiski uzdevumi, testi, pārrunas, diskusijas, interaktīva lekcija.	Pedagogs/ karjeras konsultants
3.	Izglītības izpēte.	160	Praktiskais grupu darbs, pārrunas, ekskursijas.	Pedagogs/ karjeras konsultants
4.	Profesiju izvēle.	120	Interaktīva lekcija, ekskursija, diskusijas, pārrunas, grupu, pāru darbs.	Pedagogs/ karjeras konsultants

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma: pašizpēte.		
1.1.	Individuālās karjeras konsultācijas.	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Skolēni pēc pašiniciatīvas apmeklē individuālās karjeras konsultācijas pie karjeras konsultanta. ↳ Konsultāciju laikā tiek nodrošināta individuāla pieeja skolēnam karjeras atbalsta sniegšanā.
1.2.	Pašnovērtējums. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Skolēni veic savu prasmju spēju novērtējumu. ↳ Skolēni veic arī savas izaugsmes novērtējumu. ↳ Skolēni, kas vēl ir <i>nenoteiktības</i> posmā veic atbilstošu karjeras testu. ↳ Darba pieredzes izvērtēšana, ko skolēns var jau ierakstīt savā CV/portfolio.
2. Tēma: mērķi.		
2.1.	Mērķi. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Mazie un lielie mērķi. ↳ Izvirzīšana un metodes. ↳ Mērķu izvirzīšana. ↳ Mērķu izvirzīšanas metodes.
3. Tēma: izglītības izpēte.		
3.1.	Augstskolu izpēte. (80 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Uzņemšanas nosacījumi augstskolās, konkursi, valsts finansētās budžeta vietas, studiju kredīts. ↳ Ikgadējās izglītības iespēju izstādes “Skola” apmeklēšana.
3.2.	Izglītības iespējas Latvijā un ārzemēs. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Mobilitāte. ↳ Erasmus + un citas apmaiņas programmas. ↳ Priekšnosacījumi studijām ārzemēs.
3.3.	Absolventu stāsti. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Absolventu viesošanās skolā.
4. tēma: profesijas izvēle.		
4.1.	Profesiju raksturojošas pazīmes. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Populārāko profesiju pazīmes – <ul style="list-style-type: none"> ○ darba vide; ○ darba apstākļi; ○ darba raksturs; ○ atalgojums; ○ darba priekšmets;
4.2.	Profesiju attīstība. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Vēsturiskas profesijas, mūsdienīgas profesijas. ↳ Atalgojums, novērtējums. ↳ Profesiju prestižs. ↳ Profesiju attīstība un pieprasījums. ↳ Jēdziena “<i>maizes darbs</i>” izpratne.
4.3.	Darba meklēšana. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Darba meklēšanas metodes. ↳ Darba meklēšanai nepieciešamie dokumenti. ↳ Darba attiecības pārbaudes laikā.

12. klase

9.klase – 10 akadēmiskās stundas (400 min.)

Sagaidāmie rezultāti:

- skolēni ir pilnveidojuši izpratni par *studentu dzīvi* ;
- skolēni pilnveidojuši prasmi saskatīt iespējas un alternatīvas karjeras iespēju izvēlē.
- skolēni izpratuši profesionālās ētikas pamatprincipus un prasības;
- skolēni ir apzinājuši darbā stāšanās un pozitīvu darba attiecību uzsākšanas procesu;
- skolēni apzinājuši potenciālās atbalsta iespējas karjeras veidošanā;
- Skolēni ir pilnveidojusi saskarsmes prasmes.

Nr.p.k.	Temati	Laiks (min)	Metodes un darba formas	Atbildīgais
1.	Pašizpēte.		Pastāvīgs, individuāls darbs ar karjeras konsultantu.	Pedagogs/ karjeras konsultants
2.	Vietējo ekonomiku ietekmējošie faktori.	160	Interaktīva lekcija, rakstiski uzdevumi, testi, pārrunas, diskusijas, vieslekcijas, intervija, grupu darbs, darbs pāros, lomu spēles.	Pedagogs/ karjeras konsultants
3.	Saskarsme.	40	Interaktīva lekcija, pārrunas, diskusijas, vieslekcijas, grupu darbs, darbs pāros, lomu spēles.	Pedagogs/ karjeras konsultants
4.	Studijas.	160	Interaktīva lekcija, pārrunas, diskusijas, vieslekcijas, intervija, grupu darbs, darbs pāros.	Pedagogs/ karjeras konsultants
5.	Karjeras izvēle.	80	Individuāls, patstāvīgs darbs.	Pedagogs/ karjeras konsultants

NODARBĪBU PLĀNOJUMS

Nr.p.k.	Aktivitāte/mācību situācija	
1.tēma: pašizpēte.		
1.1.	Individuālās karjeras konsultācijas.	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Skolēni pēc pašiniciatīvas apmeklē individuālās karjeras konsultācijas pie karjeras konsultanta. ↳ Konsultāciju laikā tiek nodrošināta individuāla pieeja skolēnam karjeras atbalsta sniegšanā.
2. Tēma: vietējo ekonomiku ietekmējošie faktori.		
2.1.	Darba tirgus situācija. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Pieprasītākie amati/profesijas. ↳ Nozares, kurās trūkst kvalificētu darbinieku. ↳ Kvalificēts darbs.
2.2.	Darbs. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Darba līgums, darba līguma veidi. ↳ Darba samaksa, ēnu ekonomika, <i>aplakšņu alg.</i> ↳ Nodokļi. ↳ Deklarācija.

2.3.	Uzņēmējdarbība. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Individuālās uzņēmējdarbības veikšanas iespējas. ↳ Uzņēmēja vieslekcija.
2.4.	Darba intervija. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Personāla atlases būtība un metodes, rekomendācijas un atsauksmes. ↳ Intervijas jautājumi. ↳ Diskriminējošie jautājumi. ↳ Lietišķā etiķete.
3. Tēma: Saskarsme		
3.1.	Stress, konflikti. (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Emocionālā inteliģence. ↳ Rakstura tipi. ↳ Stress, stresa pārvarēšana (www.youtube.com video resurss <i>Hero journey</i>) ↳ Saskarsme, saskarsmes veidošana. ↳ Sociālie tīkli (facebook,instagram, Snap chat, e-pasts)
4. Tēma: studijas.		
4.1.	Augstskola. (80 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Ikgadējās izglītības iespēju izstādes “Skola” apmeklēšana ↳ Kādi ir augstskolas izglītības līmeņi? ↳ Studiju ilgums, maksa. ↳ Nākotnes iespējas, daba devēju vēlmes. ↳ Studēt vai nestudēt?
4.2.	Studijas un darbs. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Darbs studiju laikā, plusi/mīnusi. ↳ Papildus pilnveidošanās iespējas augstskolā, horizontālā karjera. ↳ Darba vide un izaugsme darba vietā, vertikālā karjera.
4.3.	Kā visu paspēt izdarīt? (40 min.)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Diskusijas par nākotnes plānošanu. ↳ Pārrunas par metodēm, kā plānot labāk. ↳ Pedagoģa ieteikumi nākotnes plānošanai. ↳ Tehnoloģiju piedāvājumi plānu veidošanai. ↳ Mērķu izvirzīšanas metodes.
5. Tēma: karjeras izvēle.		
5.1.	Karjeras mērķu izvirzīšana. (40 min.)	<p><i>Diskusijas temati:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ Ko es vēlos darīt nākotnē? ↳ Kādu labumu mana nodarbošanās dod sabiedrībai? ↳ Kurš man maksās par manu nodarbošanos? ↳ Vai es atbilstu savas izvirzītās profesijas prasībām? ↳ Kā es varu sasniegt savus izvirzītos mērķus?
5.2.	Karjeras plāns. (40 min)	<ul style="list-style-type: none"> ↳ Karjeras atbalsta saņemšanas iespējas. ↳ Skolēnu individuāls darbs ar karjeras plāna izstrādi.

Pašizpētes testi skolēniem

1. solis ► IZZINI SEVI!

1.	Daudzveidīgo spēju tests	http://www.niid.lv/tests/testi/tests1_1.php
2.	Personības tests	http://www.niid.lv/tests/testi/tests4_1.php
3.	Dotumu izpēte	http://karjerastesti.prakse.lv/train/episode/restart/139
4.	Veselības kvalitāte	http://karjerastesti.prakse.lv/train/episode/restart/138
5.	Veselības kvalitāte	http://www.nva.gov.lv/karjera/testi/lv/com_strategy/test/new_test/
6.	Saskarsmes stratēģija	http://www.nva.gov.lv/karjera/testi/lv/com_strategy/test/new_test/
7.	Īzproti sevi/ karjeras tests	http://tests.dreamfoundation.eu/career-test/page1?locale=lv

2. solis ► ATRODI VIRZIENU!

1.	Interesešu tests	http://www.niid.lv/tests/testi/tests2_1.php
2.	Kurš mācību priekšmets man patīk vislabāk?	http://www.niid.lv/tests/testi/tests7_1.php
3.	DŽ. Holanda pašnoteicējs	http://www.nva.gov.lv/karjera/testi/lv/selfcheck_b/test/new_test/
4.	profesionālā orientācija	http://www.nva.gov.lv/karjera/testi/lv/orientacija/test/new_test/
5.	Studiju izvēle	http://karjerastesti.prakse.lv/train/episode/restart/134
6.	Profesiju pielaikotājs ^(ENG)	https://www.sokanu.com/
7.	Studiju virziena izvēle	https://www.lu.lv/gribustudet/ieteikumi/ka-izveleties/

3. solis ► VAI ESI GATAVS DARBAM?

1.	Karjeras vērtību tests	http://www.niid.lv/tests/testi/tests3_1.php
2.	Darba vides izvēles tests	http://www.niid.lv/tests/testi/tests6_1.php
3.	Darba vides novērtēšana	http://karjerastesti.prakse.lv/train/episode/restart/136
4.	Gatavība darbam	http://www.skillage.eu/

Programmas izstrādē izmantotā un pedagogiem ieteicamā literatūra

1. Akmeņkalna I., Kārkliņš A., Kalniņa I.(2007) *Mērķtiecīgas karjeras veidošana. Mācību metodika.* – R.:LUMA
2. Akmeņkalna I., Kārkliņš A., Kalniņa I.(2007) *Mērķu sasniegšana.* – R.:LUMA
3. Andersen P., Vandehey M. (2006) *Career Counseling and Development in a Global Economy.* Boston, New York: Houghton Mifflin Company
4. Antiņa I. Mežale S.(2008) *Spēles radošiem pedagogiem.* RaKa
5. Baldiņš A., Raževa A. (2001.) *Klases audzinātāja darba skolēnu personības izpētē.* Pētergailis.
6. Bluka I., Rubana I.M. (2002). *Dzīves prasmju apguve skolā.* Rīga: Jāņa sēta
7. EMKAPT karjeras atbalsta glosārijs. (2013).
http://www.elgpn.eu/publications/browse-by-language/latvian/LV_Glossary_web.pdf/
8. Euroguidance. VIAA konferenču materiāli.
http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/konferencu_materiāli/
9. Euroguidance. VIAA metodiskie materiāli karjeras konsultantiem.
http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/karjeras_specialistiem/
10. Euroguidance. VIAA metodiskie materiāli klašu audzinātājiem.
http://www.viaa.gov.lv/lat/karjeras_atbalsts/euroguidance_sadala/klasu_audzinatajiem/
11. Izglītības likums (1998) <http://likumi.lv/doc.php?id=50759>
12. *Izpētiet profesijas.* Profesiju aprakstu katalogs. www.nva.gov.lv
<http://www.nva.gov.lv/karjera/index.php?mt=308&cid=308>
13. Kalniņa D. (2010). *Novitātes pedagogijā profesionālās izglītības skolotājiem.*
<http://profizgl.lu.lv/mod/book/view.php?id=12113&chapterid=2685>
14. *Karjeras attīstības atbalsts* (2007). Rokasgrāmata politikas veidotājiem. Rīga: Valsts izglītības attīstības aģentūra. Brošūras tulkojums EOCED/European Communities (2004) *Career guidance: A Handbook for Policy Makers*
15. *Karjeras izglītība 7.-9.klasei. Skolotāja rokasgrāmata* (2006). Treijere M.(red.) Rīga: V/A Profesionālās izglītības attīstības aģentūra,104 lpp.
http://viaa.gov.lv/files/news/722/karjeras_izgl_7_9_klaseee.pdf

16. *Karjeras izglītība skolā* (2009). Rīga: VIAA,
http://viaa.gov.lv/files/news/727/karjeras_izgliitiiba_skolaa_2010.pdf
17. *Karjeras plānotājs pamatskolēnam*. PKIC, Jelgava, 2007
18. *Karjeras plānotājs vidusskolēnam*. PKIC, Jelgava, 2007
19. Oļehnoviča E. (2008). *Karjeras attīstības atbalsts un teorijas*. Karjeras attīstības atbalsts, izglītība, konsultēšana, pakalpojumi. Jelgava: Jelgavas tipogrāfija
20. Paszkowska-Rogacz A. (red.) (2010). *Mans bērns izvēlas karjeru*. Rīga: VIAA,
http://viaa.gov.lv/files/news/727/mans_berns_izvelas_karjeru_web.pdf
21. Pudule G. (2013). *Karjeras izglītības vadības pilnveide vispārizglītojošās skolās Latvijā*. Promocijas darbs. Rīga: LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte